

برآورد خط فقر در اردیبهشت ۱۴۰۵ برای یک خانواده چهار نفره: ۱۶۳ میلیون تومان همراه با محاسبات و جداول

محاسبات انجام شده بر اساس جداول زیر نشان می‌دهد که حداقل هزینه زندگی یک خانوار چهار نفره در اردیبهشت ۱۴۰۵، ماهانه حدود ۱۶۳ میلیون تومان است. در برخی برآوردهای خط فقر، هزینه زندگی بر اساس میانگین جمعیت خانوار (۳/۳ نفر) یا به صورت سرانه محاسبه می‌شود که به ترتیب معادل حدود ۱۳۵ میلیون تومان برای خانوار ۳/۳ نفره و ۴۱ میلیون تومان به ازای هر نفر در ماه است. لازم به ذکر است که میانگین تعداد افراد در خانوارهای ایرانی ۳/۳ نفر برآورد می‌شود. بر پایه این محاسبات، هزینه خوراک یک خانوار چهار نفره در اردیبهشت ۱۴۰۵، تنها برای ۱۸ قلم کالای اساسی، حدود ۴۳ میلیون و ۴۶۶ هزار تومان است. این محاسبات در قالب ۱۲ بخش اصلی شامل خوراکی‌ها، دخانیات، مسکن، پوشاک و کفش، اثاثیه منزل، بهداشت و درمان، حمل و نقل، ارتباطات، امور فرهنگی و تفریحی، تحصیل، رستوران و هتل، و سایر کالاها و خدمات متفرقه انجام شده است.

سهم هر بخش در سبد هزینه‌های خانوار به این شرح است: خوراک‌ها ۶۴/۲۶ درصد، مسکن ۵/۳۵ درصد، بهداشت و درمان ۱۴/۷ درصد، حمل و نقل ۴۱/۹ درصد، اثاثیه منزل ۹۳/۳ درصد و پوشاک و کفش ۷۸/۴ درصد. سهم سایر اقلام به مراتب کمتر از این مقادیر است.

در محاسبه هزینه مسکن برای خط فقر، میانگین اجاره‌بها به همراه هزینه‌های جانبی یک واحد مسکونی استاندارد با حداقل زیربنای ۶۰ مترمربع، مجهز به آشپزخانه و حمام، و ساخته شده با مصالح بادوام یا نیمه بادوام در نظر گرفته شده است. با این حال، حداقل حقوق پایه کارگران در سال ۱۴۰۵ تنها ۱۶۶،۲۵۵،۵۰۰ و ۱۶ میلیون و ۶۲۵ هزار تومان تعیین شده است؛ رقمی که نشان می‌دهد دستمزد یک کارگر با حداقل حقوق، تنها حدود یک نه و هشت دم خط فقر را پوشش می‌دهد.

حداقل هزینه اقلام خوراک یک خانوار ۴ نفره در یک ماه (اردیبهشت ۱۴۰۵)

نام کالا	مصرف روزانه فرد در جهان (گرم)	مصرف روزانه فرد در ایران (گرم)	مصرف ماهیانه فرد (کیلو)	مصرف ماهیانه ۴ نفر	هزینه به کیلو اردیبهشت ۱۴۰۵ - ریال	جمع هزینه ماهیانه اردیبهشت ۱۴۰۵ - ریال
نان	۶۸	۳۲۰	۶۰۰.۹	۴۰.۳۸	۲۰۰۰۰	۷۶۸۰۰۰۰
برنج	۶۰	۱۰۰	۰۰۰.۳	۰۰.۱۲	۴۶۰۲۵۰۰	۵۵۲۳۰۰۰۰
ماکارونی	-	۲۰	۶۰۰.۰	۴۰.۲	۸۳۹۶۴۳	۲,۲۰۱۵۱۴۳
حبوبات	۶۰	۳۳	۰۰۰.۱	۰۰.۴	۵۰۷۴۶۰۰	۲۰۲۹۸۴۰۰
سیب زمینی	-	۷۰	۱۰۰.۲	۴۰.۸	۲۵۵۰۰۰	۲۱۴۲۰۰۰
سبزی	۳۵۶	۲۸۰	۴۰۰.۸	۶۰.۳۳	۷۰۰۰۰۰	۲۳۵۲۰۰۰۰
سایر سبزیجات	۳۵۶	۲۸۰	۴۰۰.۸	۶۰.۳۳	۴۹۰۰۰۰	۱۶۴۶۴۰۰۰
میوه	۴۰۰	۲۶۰	۸۰۰.۷	۲۰.۳۱	۱۸۰۰۰۰۰	۵۶۱۶۰۰۰۰
گوشت قرمز	۱۰۰	۵۰	۵۰۰.۱	۰۰.۶	۱۸۷۵۰۰۰۰	۱۱۲۵۰۰۰۰۰
گوشت ماهی	۵۰	۲۵	۷۵۰.۰	۰۰.۳	۴۳۰۰۰۰۰۰	۱۲۹۰۰۰۰۰۰
گوشت مرغ	-	۶۷	۰۱۰.۲	۰۴.۸	۳۵۰۰۰۰۰۰	۲۸۱۴۰۰۰۰۰
تخم مرغ	۶۶	۲۵	۷۵۰.۰	۰۰.۳	۱۰۷۵۰۰۰۰	۳۲۲۵۰۰۰۰
شیر	۸۲۲	۲۴۰	۲۰۰.۷	۸۰.۲۸	۸۳۷۵۰۰	۲۴۱۲۰۰۰۰۰
ماست	-	۶۷	۰۱۰.۲	۰۴.۸	۹۰۰۰۰۰	۷۲۳۶۰۰۰۰
پنیر	-	۳۳	۰۰۰.۱	۰۰.۴	۵۹۶۴۲۲۳	۲۳۸۵۶۸۹۲
کره	-	۸	۲۵۰.۰	۰۰.۱	۹۴۴۵۰۰۰	۹۴۴۵۰۰۰۰
روغن	-	۴۰	۲۰۰.۱	۸۰.۴	۴۹۰۰۰۰۰۰	۲۳۵۲۰۰۰۰۰
قند و شکر	۱۴	۴۵	۳۵۰.۱	۴۰.۵	۱۱۵۰۰۰۰۰	۶۲۱۰۰۰۰۰
جمع - ریال						۴۳۴۶۶۲۴۳۵

حداقل هزینه های کل اقلام مختلف یک خانوار ۴ نفره در یک ماه (اردیبهشت ۱۴۰۵)

شرح	درصد از کل هزینه ها	اردیبهشت ۱۴۰۵ - ریال
سهم خوراک	۶۴.۲۶	۴۳۴۶۶۲۴۳۵
سهم دخانیات	۵۹.۰	۹۶۲۶۵۳۳
سهم مسکن	۵.۳۵	۵۷۹۲۲۳۵۹۰
سهم کفش و پوشاک	۷۸.۴	۷۷۹۹۱۲۳۳
سهم اثاثیه	۹۳.۳	۶۴۱۲۲۴۹۹
سهم بهداشت و درمان	۱۴.۷	۱۱۶۴۹۷۳۶۴

سهم حمل و نقل	۴۱.۹	۱۵۳۵۳۵.۴۲
سهم ارتباطات	۸۷.۲	۴۶۸۲۷۳۷۲
سهم امور فرهنگی و تفریح	۶۵.۱	۲۶۹۲۱۶۶۰
سهم تحصیل	۸۶.۱	۳۰۳۴۸۰۵۳
سهم رستوران و هتل	۴۴.۱	۲۳۴۹۵۲۶۷
سهم کالاهای و خدمات متفرقه	۱۸.۴	۶۸۲۰۱۵۳۸
سهم کل سبد خانوار ۴ نفره در یک ماه	۱۰۰	۱۶۳۱۶۱۵۷۴۸

در پایان بایستی اضافه کرد که بانک جهانی در بهرورسانی ژوئن ۲۰۲۵ خود، خط فقر بین‌المللی بر اساس معیار این بانک را برای کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا (Countries Upper-Middle-Income) به میزان ۳۰.۸ دلار به ازای هر نفر در روز (بر حسب برابری قدرت خرید ۲۰۱۷) تعیین کرد. ایران نیز در این گروه طبقه‌بندی می‌شود و از این رو، محاسبه خط فقر بر مبنای این معیار تصویری بهروز از حداقل هزینه‌های ضروری یک خانوار ارائه می‌دهد. با توجه به نرخ متوسط ارز با دلار ۱۷۵,۰۰۰ تومانی در بازار آزاد در اردیبهشت ۱۴۰۵، خط فقر یک خانواده چهارنفره به‌صورت زیر محاسبه می‌گردد:

۱. استاندارد روزانه بانک جهانی: ۳۰.۸ دلار به ازای هر نفر.

۲. نیاز ماهانه هر فرد:

$$۳۰.۸ \text{ (دلار/نفر/روز)} \times ۳۰ \text{ (روز)} = ۲۴۹ \text{ دلار.}$$

۳. تبدیل به تومان (ریال):

نرخ آزاد دلار آمریکا در اردیبهشت ۱۴۰۵ معادل ۱۷۵,۰۰۰ تومان (۱,۷۵۰,۰۰۰ ریال) در نظر گرفته شده است.

نیاز ماهانه هر فرد: $۲۴۹ \times ۱۷۵,۰۰۰ = ۴۳,۵۷۵,۰۰۰$ تومان.

۴. خط فقر خانواده چهارنفره:

$$۴ \times ۴۳,۵۷۵,۰۰۰ = ۱۷۴,۳۰۰,۰۰۰ \text{ تومان.}$$

بدین‌ترتیب، یک خانواده چهارنفره ایرانی در اردیبهشت ۱۴۰۵ برای تأمین حداقل نیازهای اساسی خود به حدود ۳.۱۷۴ میلیون تومان در ماه بر اساس معیار بانک جهانی نیاز دارد.

منابع:

جدول قیمت کالاهای اساسی امروز ۹ اردیبهشت ۱۴۰۵ / نرخ جدید تخم‌مرغ، مرغ و برنج اعلام شد، گسترش نیوز، ۹ اردیبهشت ۱۴۰۵

جدول حقوق کارگران در سال ۱۴۰۵

مطبوعات و جراید اقتصادی